

Sygn. akt VIII GC 598/13

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Kądziołka

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2014 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. B.

przeciwko J. Z. (1)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. Z. (1) na rzecz powoda J. B. kwotę 88711,28 zł (osiemdziesiąt osiem tysięcy siedemset jedenaście złotych dwadzieścia osiem groszy) z ustawowymi odsetkami liczonymi w stosunku rocznym do dnia zapłaty:

- od kwoty 83154,28 zł (osiemdziesiąt trzy tysiące sto pięćdziesiąt cztery złote dwadzieścia osiem groszy) od dnia 11 sierpnia 2013 roku,

- od kwoty 5557 zł (pięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt siedem złotych) od dnia 30 sierpnia 2013 roku,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8053 zł (osiem tysięcy pięćdziesiąt trzy złote) tytułem kosztów procesu;

IV. nadaje wyrokowi w punkcie I i III rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII GC 598/13

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 30 sierpnia 2013 roku powód J. B. wniósł o zasądzenie od pozwanego J. Z. (1) kwoty 88.711,28 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi w następujący sposób:

- od kwoty 6.403,72 zł od dnia 10 września 2008 roku,

- od kwoty 19.445,80 zł od dnia 13 września 2008 roku,

- od kwoty 9.099,74 zł od dnia 4 października 2008 roku,

- od kwoty 17.772,85 zł od dnia 6 października 2008 roku,

- od kwoty 15.424,66 zł od dnia 9 października 2008 roku,

- od kwoty 3.052,20 zł od dnia 28 października 2008 roku,

- od kwoty 6.430,96 zł od dnia 31 października 2008 roku,
- od kwoty 555,10 zł od dnia 4 listopada 2008 roku,
- od kwoty 3.307,83 zł od dnia 12 listopada 2008 roku,
- od kwoty 1.661,42 zł od dnia 14 listopada 2008 roku
- od kwoty 5.557 zł od dnia wniesienia pozwu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał jako podstawę prawną żądania art. 299 § 1 k.s.h., ponadto podał, że jest wierzycielem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., w której pozwany J. Z. (1) był członkiem zarządu. Objęte pozwem roszczenia wynikają z nakazu zapłaty wydanego przeciwko spółce (...) przez Sąd Rejonowy Szczecin–Centrum w Szczecinie z dnia 9 czerwca 2009 roku, sygn. akt X GNc 1501/09. Powód wyjaśnił, że na kwotę żądania składa się: 83.154,28 dług główny z ustawowymi odsetkami, 4.657 zł - koszty procesu prowadzonego przeciwko spółce w wysokości oraz 900 zł - koszty zastępstwa adwokackiego w egzekucji przeciwko spółce.

Dalej powód wskazał, że prowadzone w oparciu o powyższy tytuł (X GNc 1501/09) postępowanie egzekucyjne wobec spółki (...) okazało się bezskuteczne. Pomimo wezwania do zapłaty pozwany - członek zarządu spółki (...) - nie podjął korespondencji, nie dokonał też zapłaty dochodzonej pozwem należności.

Odpis pozwu z załącznikami został wysłany pozwanemu J. Z. (2) na wskazany w pozwie adres. Przesyłka została po dwukrotnym awizowaniu zwrócona z adnotacją poczty „nie podjęto w terminie”.

Zarządzeniem z dnia 7 lutego 2014 roku Przewodniczący uznał zawierającą pozew przesyłkę do pozwanego za doręczoną w dniu 14 stycznia 2014 roku na podstawie art. 139 § 1 k.p.c. Jednocześnie wyznaczono termin rozprawy, zawiadamiając o nim pozwanego (karta 47).

Na rozprawie w dniu 13 marca 2014 roku Przewodniczący stwierdził brak zwrotnego potwierdzenia odbioru zawiadomienia pozwanego o rozprawie, stwierdził również, że pozwany J. Z. (1) nie złożył odpowiedzi na pozew, nie stawił się na termin rozprawy, nie żądał przeprowadzenia rozprawy pod swoją nieobecność, nie złożył też wyjaśnień w sprawie.

W terminie określonym przez art. 341 k.p.c. (w ciągu dwóch tygodni od rozprawy) do akt dołączono zwrotne potwierdzenia odbioru zawiadomienia pozwanego o rozprawie (załączone w dniu 14 marca 2014 roku - prezentata z datą - karta 53).

W dniu 24 marca 2014 roku Przewodniczący zarządził pozostawienie przesyłki zawierającej zawiadomienie pozwanego o terminie rozprawy w aktach ze skutkiem doręczenia na dzień 5 marca 2014 roku (karta 53 verte).

W dniu 24 marca 2014 roku wydany został na posiedzeniu niejawnym wyrok zaoczny, na podstawie art. 339 § 1 k.p.c. (zgodnie z którym jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny) oraz art. 341 k.p.c. (zgodnie z którym w razie nienadejścia dowodu doręczenia na dzień rozprawy sąd może w ciągu następnych dwóch tygodni wydać na posiedzeniu niejawnym wyrok zaoczny, jeżeli w tym czasie otrzyma dowód doręczenia).

Podstawę faktyczną wyroku zaocznego stanowią twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych, Sąd nie ustala więc faktów na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego (nie dokonuje żadnych operacji poznawczych). Sąd jest jednak zobowiązany do dokonania oceny, czy twierdzenia powoda budzą uzasadnione wątpliwości, przy uwzględnieniu doświadczenia życiowego oraz faktów powszechnie znanych. Sąd uwzględnia również - ustalając podstawę faktyczną wyroku - moc wiążącą wyroków prawomocnych wyroków karnych skazujących, stosownie do art. 11 k.p.c. (por. Kodeks postępowania cywilnego, komentarz pod red. K. Piaseckiego, tom I, wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2006, str. 1270).

W rozpoznawanej sprawie Sąd przyjął więc za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, które stanowią podstawę faktyczną żądania.

Sąd przyjął następującą podstawę faktyczną żądania:

W dniu 9 czerwca 2009 roku Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie wydał w sprawie X GNc 1501/09 nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, zasądzając na rzecz J. B. od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 83.154,28 zł z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu w wysokości 4.657 zł. Ustawowe odsetki zostały zasądzone w następujący sposób:

- od kwoty 6.403,72 zł od dnia 10 września 2008 roku,
- od kwoty 19.445,80 zł od dnia 13 września 2008 roku,
- od kwoty 9.099,74 zł od dnia 4 października 2008 roku,
- od kwoty 17.772,85 zł od dnia 6 października 2008 roku,
- od kwoty 15.424,66 zł od dnia 9 października 2008 roku,
- od kwoty 3.052,20 zł od dnia 28 października 2008 roku,
- od kwoty 6.430,96 zł od dnia 31 października 2008 roku,
- od kwoty 555,10 zł od dnia 4 listopada 2008 roku,
- od kwoty 3.307,83 zł od dnia 12 listopada 2008 roku,
- od kwoty 1.661,42 zł od dnia 14 listopada 2008 roku.

Nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

Z uwagi na to, że spółka (...) nie uregulowała zadłużenia, J. B. w oparciu o uzyskany tytuł wykonawczy - nakaz zapłaty wydany w sprawie X GNc 1501/09 - wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie J. W. z wnioskiem o wszczęcie egzekucji. Postępowanie toczyło się pod sygnaturą KM 4486/09.

Egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna. Postanowieniem z dnia 7 listopada 2011 roku komornik umorzył postępowanie egzekucyjne przeciwko spółce (...), prowadzone w oparciu o tytuł w postaci nakazu zapłaty w sprawie X GNc 1501/09, na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c., wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2009 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie J. W. przyznał J. B. koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 900 zł.

Przeciwko spółce (...) toczyły się również inne postępowania egzekucyjne, które okazały się w całości bezskuteczne, w tym postępowanie w sprawie prowadzonej pod sygnaturą KM 4487/09.

Funkcję członka zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w czasie powstania zobowiązania objętego tytułem wykonawczym w postaci nakazu zapłaty wydanego w sprawie X GNc 1501/09 pełnił J. Z. (1).

Pismem z dnia 31 lipca 2013 roku J. B. wezwał J. Z. (1) do dobrowolnej spłaty należności dochodzonej niniejszym pozwem, jednak korespondencja nie została przez niego podjęta.

Fakty te zostały ustalone na podstawie twierdzeń powódki powołanych w pozwie. Powołując się na te fakty powódka wraz z pozwem złożyła następujące dowody: nakaz zapłaty wydany przez

Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie w sprawie X GNC 1501/09 z dnia 9 czerwca 2009 r. (karta 7), postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 7 listopada 2011 r., sygn. akt I KM 4486/09 (karta 8); postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 19 sierpnia 2019 r., sygn. akt I KM 4486/09 (karta 9); postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 6 września 2009 r., sygn. akt I KM 4487/09 (karta 10); odpis aktualny z KRS nr (...) dla (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością według stanu na dzień 19 maja 2019 r. (karta 11-13); informacja odpowiadająca odpisowi z KRS nr (...) dla (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością według stanu na dzień 30 sierpnia 2013 r. (karta 14-17); pismo Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie XIII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 22 lipca 2013 roku wyraz z odpisem obejmującym dane członka zarządu spółki (...) – J. Z. (1) (karta 18-19); wezwanie do zapłaty z dnia 31 lipca 2013 r. wraz z wyciągiem z książki nadawczej oraz potwierdzeniem odbioru z adnotacją „zwrot nie podjęto w terminie” (karta 20-22).

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku - stosownie do art. 339 § 2 k.p.c. - Sąd przyjmuje za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W rozpoznawanej sprawie pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, przy czym przed rozprawą doręczono pozwanemu pismo zawierające pozew wraz z załącznikami. W tych okolicznościach Sąd przyjął więc za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczone w pozwie, które stanowią podstawę faktyczną rozpoznawanej sprawy. Okoliczności te nie budzą uzasadnionych wątpliwości, ponadto znajdują potwierdzenie w załączonych do pozwu dokumentach.

Podstawą prawną roszczenia powoda jest art. 299 § 1 k.s.h.

Zgodnie z art. 299 k.s.h.: § 1. Jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

§ 2. Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

W orzecznictwie za dominujący należy przyjąć pogląd, że odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ma charakter odszkodowawczy. Odpowiedzialność ta powstaje poprzez fakt poniesienia przez wierzyciela szkody wskutek tego, iż członek zarządu w odpowiednim czasie nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości. Szkoda wierzyciela polega na powstaniu w majątku wierzyciela uszczerbku, który ma źródło w braku możliwości wyegzekwowania należności od spółki, bądź też w obniżeniu potencjału majątkowego spółki, spowodowanego z winy członka zarządu. Szkoda jest podstawą odpowiedzialności członka zarządu z art. 299 § 1 k.s.h., przy czym zarówno powstanie szkody, jak i inne przesłanki odpowiedzialności, tj. wina i związek przyczynowy, funkcjonują na zasadzie domniemania ustawowego. Szkoda jako przesłanka odpowiedzialności członka zarządu jest utożsamiana z obniżeniem potencjału majątkowego spółki, a nie z bezpośrednim uszczerbkiem w majątku wierzyciela (por. wyrok S.N. z dnia 14 czerwca 2005 r. V CK 719/04; wyrok S.N. z dnia 31 stycznia 2007 r. II CSK 417/06). Tak rozumiana szkoda materializuje się w momencie bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce. W procesie o zasądzenie roszczenia opartego o art. 299 § 1 k.s.h. bezskuteczność egzekucji jest jedną z przesłanek, której udowodnienie obciąża powoda,

z bezskuteczności egzekucji wynika bowiem domniemanie powstania szkody rozumianej specyficznie, tj. tak jak wyjaśniono powyżej. Powiązanie szkody z obniżeniem potencjału majątkowego spółki nie oznacza jednak, że brak jest uszczerbku w majątku wierzyciela, uszczerbek ten powstaje bowiem w wysokości niewyegzekwowanej od spółki należności.

Członek zarządu ma jednak możliwość uniknięcia odpowiedzialności wobec wierzyciela - przepis art. 299 § 2 k.s.h. przewiduje, że członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli przeprowadzi dowód dla wykazania co najmniej jednej z przesłanek egzoneracyjnych, określonych w art. 299 § 2 k.s.h. Wprowadzone przez art. 299 k.s.h. domniemanie winy członka zarządu, skutkujące jego osobistą odpowiedzialnością, polega na możliwości postawienia członkowi zarządu zarzutu doprowadzenia do bezskuteczności egzekucji. Od tego zarzutu członek zarządu może się uwolnić poprzez udowodnienie braku swojej winy za bezskuteczność egzekucji wierzyciela z majątku spółki. Do bezskuteczności egzekucji dochodzi bowiem na skutek nienależytego prowadzenia przez członka zarządu spraw spółki, przy czym nienależyte prowadzenie spraw spółki oznacza takie działania (bądź zaniechania) członka zarządu, które doprowadziły do sytuacji niewypłacalności spółki i tym samym bezskuteczności egzekucji. Stosownie do art. 293 § 2 k.s.h. członek zarządu powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności. Nienależyte prowadzenie spraw spółki, które w konsekwencji doprowadzi do jej niewypłacalności (bezskuteczności egzekucji) skutkuje – z mocy art. 299 k.s.h. – osobistą odpowiedzialnością członka zarządu za zobowiązania spółki.

Odpowiedzialność odszkodowawcza członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powstaje więc w sytuacji, kiedy egzekucja prowadzona przeciwko członkowi zarządu okaże się bezskuteczna. Przesłankami odpowiedzialności z art. 299 § 1 k.s.h., jakie powinien wykazać powód, są : bezskuteczność egzekucji roszczeń z tytułu wykonawczego wydanego przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością oraz istnienie objętej tytułem wierzytelności w czasie, kiedy pozwany był członkiem zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności jeżeli wykaże przesłanki egzoneracyjne z art. 299 § 2 k.s.h.. Członek zarządu może przy tym wykazać, że wierzyciel nie poniósł szkody (obalenie domniemanie szkody, wynikającego z faktu bezskuteczności egzekucji), bądź wykazać, że szkoda wierzyciela nie ma związku z prowadzeniem spraw spółki, które członek zarządu prowadził z należytą starannością (obalenie domniemanie winy).

W niniejszej sprawie przyjmując za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie Sąd uznał, że powództwo jest uzasadnione co do całej dochodzonej kwoty głównej oraz częściowo uzasadnione co do dochodzonych odsetek. Powód wykazał przesłanki odpowiedzialności z art. 299 § 1 k.s.h., tj.: bezskuteczność egzekucji roszczeń z tytułu wykonawczego wydanego przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością oraz istnienie objętej tytułem wierzytelności w czasie, kiedy pozwany był członkiem zarządu spółki.

Na wstępie pozwu (w pkt 1 tzw. petitum pozwu) powód zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. opisał żądanie, jakiego dochodzi od pozwanego członka zarządu spółki (...). Z pozwu wynika, że dochodzone żądanie obejmuje kwotę należności głównej (łącznie 88.711,28 zł) z odsetkami za opóźnienie, żądanymi w następujący sposób :

- 1) od kolejnych kwot wymienionych w wydanym przeciwko spółce nakazie zapłaty (X GNe 1501/09), których łączna suma wynosi 83.154,28 zł - **od dat wskazanych w nakazie zapłaty do dnia zapłaty;**
- 2) od kwoty 5.557 zł - stanowiącej sumę kosztów procesu zasądzonych na rzecz powoda w wydanym przeciwko spółce nakazie zapłaty (4.657 zł) oraz kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym przeciwko spółce (900 zł) – **od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty.**

Jak wyjaśniono powyżej kwota 88.711,28 zł – zgodnie z przedstawioną wyżej wykładnią art. 299 § 1 k.s.h. – stanowi szkodę powoda, która obejmuje powstały w jego majątku uszczerbek, mający swoje źródło w braku możliwości wyegzekwowania należności od spółki, której pozwany był członkiem zarządu.

Powyższe uzasadnia zasądzenie na rzecz powoda całej dochodzonej pozwem kwoty głównej, na którą składa się kwota główna zasądzona nakazem (83.154,28 zł), kwota kosztów zasądzona nakazem oraz kwota kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym (łącznie z tych dwóch ostatnich tytułów 5.557 zł).

Pozostaje rozważyć, w jakim zakresie zasadne jest dochodzone pozwem roszczenie o zapłatę odsetek.

Przyjmując podgląd o odszkodowawczym charakterze odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością rozróżnić należy odsetki stanowiące zobowiązanie spółki i odsetki stanowiące zobowiązanie członka zarządu :

- odsetki stanowiące zobowiązanie spółki za opóźnienie w zapłacie – składają się na szkodę powoda w sprawie przeciwko członkowi zarządu z art. 299 § 1 k.s.h., tym samym stanowią jeden z elementów kwoty głównej żądania, a podstawą prawną roszczenia odszkodowawczego (w skład którego wchodzi te odsetki) jest art. 299 § 1 k.s.h.;

- odsetki za opóźnienie stanowiące zobowiązanie członka zarządu - w sprawie z art. 299 § 1 k.s.h. mogą być naliczane od dnia, w którym członek zarządu pozostaje w opóźnieniu w zapłacie odszkodowania (w skład którego mogą wchodzić również odsetki spółki, o ile zostaną doliczone do roszczenia odszkodowawczego powoda), podstawą prawną ich dochodzenia jest art. 481 § 1 k.c., termin spełnienia roszczenia odszkodowawczego nie jest jednak oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, określany jest więc zgodnie z art. 455 k.c., co oznacza, że odsetki stanowiące zobowiązanie członka zarządu za opóźnienie w zapłacie odszkodowania mogą być dochodzone od dnia wskazanego w wezwaniu do zapłaty.

Szczegółowo wyjaśniał tą kwestię Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach, między innymi w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 lutego 2002 roku w sprawie IV CKN 793/00 (OSNC 2003/2/22).

Powód w złożonym w niniejszej sprawie pozwie dochodził odsetek za opóźnienie od pozwanego członka zarządu od dat wskazanych w nakazie zapłaty wydanym przeciwko spółce, a więc żądał zapłaty odsetek stanowiących zobowiązanie spółki (takie żądanie mogłoby zostać uwzględnione przy założeniu gwarancyjnego charakteru odpowiedzialności z art. 299 § 1 k.s.h., zdaniem Sądu przyjąć należy jednak podgląd o odszkodowawczym charakterze tej odpowiedzialności). Przy odszkodowawczym charakterze odpowiedzialności członka zarządu tak określone żądanie w zakresie odsetek za opóźnienie nie znajduje uzasadnienia. W nakazie zapłaty w sprawie X GNc 1501/09 zasądzone zostały bowiem (jak już wyjaśniono) odsetki wobec spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. W rozpoznawanej sprawie, w której pozwanym jest członek zarządu spółki, nieuzasadnione jest więc żądanie odsetek za opóźnienie od dat wskazanych w nakazie zapłaty, w datach wskazanych w nakazie zapłaty pozwany nie pozostawał bowiem jeszcze w opóźnieniu.

Odsetki za opóźnienie pozwanego w zapłacie odszkodowania – zgodnie z tym, co wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanego wyżej wyroku z dnia 21 lutego 2002 roku – Sąd zasądził więc w niniejszej sprawie zgodnie z art. 481 § 1 k.c. i art. 455 k.c. przyjmując, że pozwany pozostaje w opóźnieniu w zapłacie odszkodowania od dnia 10 sierpnia 2013 roku (roszczenie o zapłatę odsetek zasadne jest od dnia następnego).

Zaznaczenia wymaga w tym miejscu, że w orzecznictwie wskazuje się, iż użytego w art. 455 k.c. terminu "niezwłocznie" nie należy utożsamiać z terminem natychmiastowym, termin "niezwłocznie" oznacza bowiem termin realny, mający na względzie okoliczności miejsca i czasu, a także regulacje zawarte w art. 354 i art. 355 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2006 r., II CSK 293/06). Mając na uwadze powyższe przyjąć należy, że obowiązek zapłaty odszkodowania po stronie pozwanego powstał po 5 dniach od doręczenia wezwania (taki też termin przyjął powód w wezwaniu do zapłaty – karta 20 verte).

Znaczenie wezwania do zapłaty – stosownie do regulacji z art. 455 k.c. – polega na tym, że z jego chwilą na dłużniku poczyna ciążyć obowiązek niezwłocznego spełnienia świadczenia. W literaturze wezwanie do zapłaty traktuje się więc jako jednostronne oświadczenie woli o charakterze prawnokształtującym. Zgodnie z art. 61 § 1 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. W oparciu art. 61 § 1 k.c. w orzecznictwie i doktrynie przyjęto teorię „doręczenia oświadczenia woli

z możliwością zapoznania się”. Wynika to wprost z brzmienia cytowanego wyżej art. 61 § 1 k.c. W orzecznictwie i doktrynie podkreśla się, że poza szczególnymi przypadkami (np. przebywania adresata w szpitalu) doręczenie listu w miejscu zamieszkania lub w innym miejscu normalnej, stałej aktywności adresata traktuje się jako spełnienie przesłanek z art. 61 § 1 k.c. Przykładowo w wyroku z dnia 17 czerwca 2009 roku (CSK 53/09) Sąd Najwyższy wskazał, że „przesłanki określone w art. 61 § 1 zd. 1 k.c. są spełnione, jeśli oświadczenie woli, skierowane do adresata, będącego przedsiębiorcą zostanie mu przekazane pocztą na adres siedziby, przez co albo będzie się mógł zapoznać z jego treścią najpóźniej w następnym dniu roboczym, albo, jeśli z jakiejś przyczyny bezpośrednie doręczenie było niemożliwe, w pierwszym dniu roboczym, w którym przesyłka mogła zostać odebrana na podstawie zawiadomienia pocztowego (tzw. awizo)”.

W rozpoznawanej sprawie powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty drogą pocztową, w dniu 31 lipca 2013 roku, listem poleconym, dalej powód wskazał, że koperta została zwrócona z adnotacjami poczty. Skoro przesyłka zawierająca wezwanie do zapłaty została wysłana pocztą w dniu 31 lipca 2013 roku, to uwzględniając czas konieczny na doręczenie uznać należy, że mogła zostać odebrana na podstawie zawiadomienia pocztowego (tzw. awizo) po 5 dniach od wysłania, a więc w dniu 5 sierpnia 2013 roku (por. adnotacja na kopercie z której wynika, że pierwsze awizo miało miejsce w dniu 5 sierpnia 2013 roku – karta 22).

Uwzględniając powyższe, a także wynikający z art. 455 k.c. "niezwłoczny" termin spełnienia świadczenia, za który przyjęto w realiach niniejszej sprawy termin pięciodniowy, uznać należało, że świadczenie powinno być spełnione po 5 dniach od daty 5 sierpnia 2013 roku, a więc w dniu 10 sierpnia 2013 roku. Pozwany pozostaje w opóźnieniu od dnia następnego – od dnia 11 sierpnia 2013 roku, od tej daty zasadne jest więc roszczenie powoda o zapłatę odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego od pozwanego odszkodowania.

Za okres poprzedzający dzień 11 sierpnia 2013 roku powództwo o zasądzenie odsetek zostało więc oddalone (dotyczy to odsetek żądanych od kwot, których suma daje zasądzoną nakazem zapłaty kwotę 83.154,28 zł).

Jednocześnie – mając na względzie art. 321 k.p.c. – Sąd nie mógł orzec ponad żądanie, o odsetkach od kwoty 5.557 zł (4.657 + 900) orzeczono więc zgodnie z żądaniem od daty wniesienia pozwu w niniejszej sprawie, mimo tego, że roszczenie to było uzasadnione od dnia 11 sierpnia 2013 roku. Pozew w niniejszej sprawie złożono w dniu 30 sierpnia 2013 roku (data nadania w urzędzie pocztowym), od tej daty zasądzono więc odsetki od kwoty 5.557 zł.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. i 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz na podstawie przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokatów (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z 2002 roku), przy założeniu, że powód jest stroną wygrywającą proces w całości. Na koszty zasądzone na rzecz powoda składają się: 4.436 zł – opłata od pozwu, 3.600 zł - koszty zastępstwa procesowego, 17 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa.